

WON EO EJ LALE AJRI EO NEJUM?

KWAR KE JELA?

Elane kwoj lore ajri eo nejuim ippen rilale eo ak eo mottam, kwoj kotmene bwe ren lale einwot am lale—ak ejjab kijoor eindein. Elon armej rej jipan kin lale, ekoba ro ewor aer joreen in kolmenlokijen, kojerbal men ko rekajoor, ilulu, ak manman ilowaan mweo, laplok aer manman im kakure ajri. Rilale ro emaron ejjelok aer jela ak wor kotmene ko rekar jaje kaki jen ajri ro. Elap an aurok nan kenono kin kotmene ko am nan komman bwe ajri eo nejum en pad ilo jokane, einwot ke ebok jeppo wot ien nan illu im kakure ajri eo nejum.

Komaron kommane juon bod eo emaron komman jerata. Bok am ien im etale eo mottam/rilale eo ippen ajri eo mokta jen am kamakeik er ippen doon. Lale wawein aer ippen doon. Komman bwe kwe im ajri eo nejum emman amiro pad im wawein ippen doon elap an jimwe im ekkar.

EO MOTTAM AK RILALE EO EJ

- Ej kotmene ke ajri eo nejum ej kommane men ko rejjab ekkar nan iio eo aer?
- Elap an illu elane ajri eo ej kakure kakien ko ak ejjab loor bunton ko?
- Kwalok an illu elane ajri eo nejum ej jan ak komman muten?
- Kur ajri eo nejum kin et ko renana ak ba men ko renana nan ajri eo nejum?
- Lomnak ekojak nan kamijak ajri eo nejum?
- Kametak ajri eo nejum?
- Daak danin kadok ak kojerbal men ko rekajoor ipelaakin ajri eo nejum?

Elane kwar vaak “aeet” nan juon iaan kajjitok kein, ajri eo nejum emaron pad ilo kauwatata. Kommane men eo ejimwe – lukkin kokmanman am lale won eo ej lale ajri eo nejum.

TA EO RILALE EO EJ AIKUIJ IN JELA

Jela Komadmod ilo an Ajri eo Nejum Jan

- Ta eo emman nan kabojrak an ajri eo nejum jan. Kwalok nan eo riturum/rilale eo wawein kadiklok an ninnin eo jan.
- Lore ninnin eo ijo emman im jokane im kurwaj eok ien eo emokaj ne elap an ninnin eo jan.
- Ta ko ajri eo nejum ekonaan kommani im kein ikkure ta ko ej konan. Kwalok nan eo riturum/rilale eo wawein amiro ajri eo nejum ikkure.

Kiki ilo Jokane

- Ninnin eo ej aikuij make kiki lak iaan im ejjab kiki ippen ritto eo ak ippen bar juon ajri.
- Ninnin eo ej aikuij kiki wot kin likin ilo crib/bassinet/Pack 'n Play im ejjab kin kein kiki ko repitonton.

Komman kal/Kepojak

- Wawein kokapojake ajri eo nejum. Kwalok nan er ke ej emman wot ne ewor joreen in kapojak.
- En wor wot kal im nuknuk erre.

Mona

- Ewi jonan an ajri eo nejum kijoer mona im emman wot ne ajri eo nejum ejjab kan aolepen mona ko.
- Kakure mona ko ej emman wot!

Bobrae jen Dan

Lale ajri eo aolep ien ej tutu, tutu ilo pool, ijoko ewor dan ien, ekoba jikin kapojak ko.

Kauwe

Jab dante, lamoje, kadkad kin men ko, komakitkit ak denloke ajri eo.

TA EO KOMARON KOMMANE ?

Elane Kwoj Etal jen Mweo

- Lore talboon nombra eo am ak nombra in idun ko jet ippen rilale eo am.
- Kwalok nan eo riturum/rilale eo ke emman ne ekurwaj eok nan jipan.
- Peddo jeek ippen rilale eo ilo am etolok.

Ien eo Kwoj Topar Mweo

- Kajjitok ippen eo riturum/rilale eo ta ko rekar kommani ilo am kar jako.
- Kajjitok ippen ajri eo nejum elane emman ippen eo riturum/rilale eo alikin am emakit.
- Lukkin etale mwil eo an ajri eo nejum, laptata ninnin eo im ajri eo. Emman ke an ajri eo pad im emonono?
- Elane kwoj enoiki juon men eo ejjab jimwe ak emoj aer kametak er, kabok jipan ien eo emokajtata.

Katakin Ajri eo Nejum

- Etan armej eo ej jokwe turin mwemom im koleke nan kuri ak etal ippen elane rej enjaake ke rej pad ilo kauwatata.
- Ewi wawein kurlok "911" ilo ien idun.
- Elap an emman nan kenono ippam elane ewor aer abonono ippen eo riturum/rilale eo aer.

Kwoj Kapok Jikin Lale Ajri ak Rilale Ajri

- Rilale eo ak jikin lale ajri eo nejum etijemlok ke?
- Ta jonan ritto nan ajri?
- Ewi wawein ijoko rej pad ie...ewor ke jikin ko rettino, joraan in dan?
- LUKKIN kwalok wawein ko nan kakiki ilo jokane.
- Kurlok ak loelok ilo jab kotmene ilo lukon raan im kajjitok "ewi ajri eo neju kio?"

MENIN JIPAN KO

- Nan elaplok wawein ilo jipan kin kajiriri im melele ko ilo menin jipan ko ijo kwoj pad ie, kurlok **1-800-CHILDREN** ak “**211**”.
- Ilo ejjelok wonen, aolep melele ko rej aikuig ittino im jipan ko kin kametak armej ro ilowaan mweo kurlok National Domestic Violence Hotline **1.800.799.7233**
- Kurlok “**988**” nan kajjitok ko kin joreen in kolmenlokijen.
- Nan ripoot kin manman im kakure ajri, kurlok Indiana Child Abuse/Neglect Hotline **1.800.800.5556**

MELELE KO RELAPLOK KIN KEM

Prevent Child Abuse Indiana ej komman nan bobrae manman ajri im kakure er. Ilo am kommane menin, jekomman bwe Indiana en juon jikin ewamouruur nan ajri ro nejid.

IMELELE KO IM MENIN JIPAN KO

Nan elaplok melele kin bobrae im wawein lale ajri, im menin jipan ko, etal nan website ak kurlok **1.800.CHILDREN** (1.800.244.5373)

RIPOOT MANMAN AJRI

Nan ripoot manman ajri im kakure er, jouj im kurlok **1.800.800.5556**

JIPAN KIJETO KEIN AM

Jipan kijejeto kein am ilowaan bukon in nan bobrae manman ajri im kakure er ilo am wiaiki juon Kids First License Plate. Etal nan BMV eo ilo bukon eo am ak www.in.gov/dcs/2456.htm nan melele ko rellaplok.